

Hips don't Lie, ומה עם נישומים ומפקחי מס?

בלוג

ב-22 בפברואר 2014 יצא לאור EMPIRE. היה זה הסינגל השני מאלבומה העשירי של שאקירה. בקליפ שפורסם נראית הזמרת לבושה בשמלת כלה לבנה כשהיא שרה על איחוד אימפריות העולם: Like the empires of the world unite we are alive. בדיוק שנה וחודש קודם לכן, ב-22 בינואר 2013, נולד לשאקירה ולבן זוגה, הכדורגלן הספרדי ג'רארד פיקה, בנם הבכור. השניים קראו לעולל - שמיד עם לידתו הפך חבר במועדון הכדורגל של ברצלונה - מילאן. ברומא העתיקה, הסבירה שאקירה בטוויטר למעריציה, משמעות השם מילאן הוא "חופשי", נטול כל עול.

אלא שבניגוד לשירים, בעולם המס אימפריות העולם אינן מתאחדות, אלא נלחמות זו בזו על גביית המס. ואם יש משהו שפקידי המס אינם אוהבים אלו נישומים שרואים עצמם "חופשיים", כאלו שסבורים שעול המס אינו מוטל על צווארם.

דיני המס בספרד רואים מי ששוהה במדינה 183 ימים ויותר בשנה, כתושב החייב במס באותה השנה. מבחן זה מכונה אצל אנשי המס "מבחן כמותי חד-שנתי". לאורו של מבחן זה, מספר ימי שהייה במדינה קובעים את תושבותו של הנישום, מבלי שניתן לערער על חזקה חלוטה זו. שאקירה טוענת כי החלה להיות תושבת ספרד לצרכי מס משנת 2015 ואילך, ואילו לשיטת רשות המס הספרדית יש למסותה כתושבת המדינה גם בשנים 2012-2014. לטענת שאקירה, באותן השנים היא שמרה על תושבותה המיסויית באיי הבאהמס. איים קריביים שטופי שמש ונטולי מסוי על הכנסות ישירות; וממילא, לדבריה, אינה תושבת ספרד ואינה חייבת בתשלום מסיה.

כפי שפורסם, מפקחי המס בספרד לא השתכנעו והחלו בעבודת נמלים מתישה לצרף יום ליום, וראיה לראיה; כנראה ששאקירה פיזרה כאלו למכביר. באמצעות איסוף נתונים לפי ביקורים (תכופים) במספרה (ותכופים מאוד) במכוני יופי; בדיקות רפואיות בהריון (זוכרים שמילאן נולד בתחילת 2013, כן); ימי ההשכרה של סטודיו הקלטות בספרד; ציורים רבים בטוויטר המעידים על מקום הימצאה; ואם בכך לא די, מעקב לפי צילומים ותצפיות של מעריצים שמאוד נלהבו לתפוס את הכוכבת בעדשתם ולהעלות דיווחים על מיקומה – הצליחה רשות המסים בספרד, כך לטענתה בשלב זה לפחות, להוכיח כי שאקירה שהתה במדינה מעל 183 יום. עורכי דינה של הזמרת שומרים על אופטימיות, וכמו שנהוג לומר גם אצלנו הדגישו ש"ההר יוליד עכבר" ומהשומה לא יוותר מאומה.

פרשת שאקירה ממחישה היטב את המגמה העולמית של רשויות מס שאינן מסתפקות באישורי תושבות של מדינות זרות, במיוחד לא אלו האקזוטיות הידועות כ"מקלטי מס". מפקחי המס עושים כיום שימוש נרחב באיתור טביעות האצבע הדיגיטליות שמותיר הנישום אחריו על-מנת להתחקות אחר פעילותו, ובהתאמה לקבוע את תושבותו לצרכי מס.

בעוד שבספרד חזקת הימים הנזכרת מהווה כאמור "חזקה חלוטה", פקודת המס הישראלית מבקשת להתחקות אחר מרכז חייו של הנישום. מניין ימי שהייתו של הנישום הוא "מבחן עזר" הקובע חזקה שניתנת לסתירה הן ע"י הנישום והן ע"י פקיד השומה. ואולם, הוועדה לרפורמה במיסוי בינלאומי שהגישה לפני כשנה את המלצותיה למנהל רשות המסים רוצה לאמץ את "המבחן הספרדי", בסייג משמעותי - בתנאי שהוא ייטיב עם גובה המס הישראלי. כך לדוגמה, המליצה

הוועדה, כי אם הנישום ישהה בישראל בשנתיים רצופות, 183 ימים ויותר בכל שנה, יש לראותו כתושב ישראל מבלי שהנישום יוכל לערער על כך; אך כדי לראותו כתושב חוץ עליו לשהות בין הירדן לים פחות מ-30 ימים בלבד, בכל אחת משלוש שנים רצופות! כלומר, גם אם ישהה הנישום כחודשיים בלבד בישראל, מבקשת רשות המסים לשמור לעצמה את הזכות לטעון כי מרכז חייו ונותר בישראל ולמסותו כתושב ישראל.

“it should be illegal to deceive a woman’s heart Open heart, open heart” שרה שאקירה בשירה illegal. ועתה בלב פתוח ובנפש חפצה עתיד בית המשפט להכריע בסוגיית חוקיות דיווחיה שלה. יהיה מעניין לעקוב.

אנשי קשר

שלמה אביעד זידר
מגשר, שותף

דניאל פסרמן
ראש תחום מסים